

Afdeling MILIEUVERGUNNINGEN

Hoofdbestuur

Graaf de Ferraris-gebouw

Koning Albert II-laan 20 bus 8

1000 Brussel

Telefoon: 02 553 79 97

Fax: 02 553 79 95

milieuvergunningen@lne.vlaanderen.be

Advies van de gewestelijke milieuvergunningscommissie over het beroep aangetekend tegen het besluit van de deputatie van de provincie Antwerpen van 3 oktober 2013 met nummer MLAV1-2013-0339 houdende het weigeren van de milieuvergunning aan de BVBA ENA Wind Farms, Sperwerlaan 36, 2280 Grobbendonk, voor het exploiteren van een windturbinepark, gelegen te 2280 Grobbendonk, Beverdonk zn.

dossiernummer: AMV156803/1000

uiterste datum voor beslissing: 17 april 2014

De gewestelijke milieuvergunningscommissie van 21 januari 2014, samengesteld uit:

- 1° met vast stemrecht: P. BERNAERT, voorzitter;
- 2° zonder stemrecht: W. PIERLE, secretaris;
- 3° met vast stemrecht:
 - a) D. RABAEY, AMV;
 - b) G. STEYVERS, ASB;
- 4° met vast stemrecht: M. CARPELS, deskundige;
- 5° zonder stemrecht in dit dossier: K. DIERICK, OVAM;
- 6° zonder stemrecht in dit dossier: K. CAEKEBEKE, VMM;
- 7° zonder stemrecht in dit dossier: Y. DE JONGHE, AW;
- 8° zonder stemrecht in dit dossier: J. VAN ROO, ALBON;

brengt met eenparigheid van stemmen het hierna geformuleerde advies uit over voormeld dossier.

De secretaris,

Willem Pierlé

De voorzitter,

Paul Bernaert

1. BEROEP

Gelet op het beroep van Annelies Verlinden, raadsman van de exploitant, Louizalaan 106, 1000 Brussel, aangetekend tegen het besluit nr. MLAV1-2013-0339 van de deputatie van de provincie Antwerpen van 3 oktober 2013 waarbij vergunning wordt geweigerd aan de BVBA ENA Wind Farms, Sperwerlaan 36, 2280 Grobbendonk, voor het exploiteren van een windturbinepark, gelegen te 2280 Grobbendonk, Beverdonk zn, op de kadastrale percelen: afdeling 1, sectie B, perceelnummers 675e, 684, 568c en 590b omvattende:

- 4 transformatoren van elk 2.900 kVA;
- 4 windturbines van elk 2,5 MW;

2. ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEROEP

Gelet op het attest vermeld in artikel 31, §4, van titel I van het VLAREM waaruit blijkt dat het bestreden besluit op 15 oktober 2013 aan de exploitant werd verzonden;

Gelet op het feit dat het beroep werd ontvangen op 18 november 2013 en ontvankelijk werd verklaard op 20 november 2013;

3. ARGUMENTEN VAN DE BEROEPSINDIENER

Gelet op de volgende beroepsargumenten van de exploitant:

- uit het advies van de afdeling Milieuvergunningen en de provinciale milieuvergunningscommissie (PMVC) blijkt dat de hinder op het vlak van geluid en slagschaduw tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt; er is ook geen onaanvaardbaar risico op vlak van veiligheid; er is inderdaad geen advies van het Directoraat-Generaal voor de Luchtvaart maar uit het advies van Belgocontrol blijkt dat de exploitatie van 4 windturbines met een maximale tiphoogte van 145 m geen negatieve impact zal hebben op de luchtvaart; de windturbines zijn stedenbouwkundig verenigbaar zoals blijkt uit het advies van het departement Ruimte Vlaanderen;
- Natuur:
 - de exploitant heeft een uitgebreide natuurstudie toegevoegd bij de aanvraag; de windturbines zijn niet gelegen in VEN-gebieden, habitatrichtlijngebieden, sigmagebieden, natuurgebieden, bossen of gebieden met een waardevol karakter; in de omgeving liggen inderdaad enkele natuurgebieden ten oosten van Grobbendonk en ten zuidwesten van Grobbendonk; uit de natuurstudie blijkt dat de windturbines op voldoende afstand zijn gelegen van een gepland sigmagebied, zijnde 500 m; er kan dus geen negatieve invloed zijn van de windturbines op vogels of vleermuizen;
 - het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) heeft de projectzone ingedeeld in risicoklasse 1, zijnde mogelijk risico op negatieve impact op vogels en vleermuizen; er is dus geen vaststaand risico op negatieve invloed; het INBO bevestigt uitdrukkelijk dat de geplande windturbines geen significante invloed hebben op de bescherming van de vogels of vleermuizen;

- het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) gaat louter uit van veronderstellingen; ANB gaat uit van mogelijke negatieve impact, zonder deze verder te beargumenteren; nergens wordt met zekerheid aangetoond dat de windturbines een negatieve impact zullen hebben op de avifauna; de weigering is gebeurd op basis van hypothesen; dit schendt het redelijkheidsbeginsel en de motiveringsverplichting;
- uit de adviezen blijkt duidelijk dat de windturbines milieutechnisch vergunbaar zijn; de deputatie schuift alle gunstige adviezen terzijde zonder uitdrukkelijke motivering; dit is in strijd met artikel 30, §1 van titel I van VLAREM die stelt dat een motivatie moet worden opgenomen waarom een advies niet wordt gevolgd; dit is ook in strijd met artikel 17 van het milieuvergunningendecreet en met artikelen 2 en 3 van de formele motiveringswet; uit de afwezigheid van de weerlegging van de adviezen van het departement Ruimte Vlaanderen, het Vlaams Energieagentschap en de NV Scheepvaart volgt impliciet het milieutechnisch vergunbaar karakter van de aangevraagde windturbines;

4. VROEGERE MILIEUVERGUNNINGBESLUITEN

/

5. PLANOLOGISCHE SITUATIE

Gelet op de ligging van de inrichting deels in een opspuitings- en ontginningsgebied met als grondkleur agrarisch gebied (WT 2) en deels in agrarisch gebied (WT 3, 4 en 5) volgens het gewestplan 'Herentals-Mol', vastgesteld bij het koninklijk besluit van 28 juli 1978;

Overwegende dat WT 2 gelegen is in het specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Beverdonk volgens het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Regionaal bedrijventerrein Beverdonk', vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 19 mei 2006,

6. ADVIEZEN:

Gelet op het voorwaardelijk gunstige subadvies van 29 november 2013 van het directoraat-generaal Luchtvaart van de FOD Mobiliteit en Vervoer;

Gelet op het gunstige advies van 6 december 2013 van het Vlaams Energieagentschap;

Gelet op het ongunstige advies van 9 januari 2014 van de afdeling Gebieden en Projecten van het departement Ruimte Vlaanderen;

Gelet op het subadvies van 16 januari 2014 van de dienst milieueffectenrapportagebeheer van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie;

Gelet op het ongunstige subadvies van 20 januari 2014 van het Agentschap voor Natuur en Bos van het Vlaams ministerie van Leefmilieu, Natuur en Energie;

Gelet op het ongunstige advies van 20 januari 2014 van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie;

7. HOREN DOOR DE GEWESTELIJKE MILIEUVERGUNNINGCOMMISSIE

Gelet op het horen op 21 januari 2014 door de gewestelijke milieuvergunningscommissie van de exploitant die het volgende verklaart:

tegen de weigering van de milieuvergunning voor 4 windturbines werd beroep ingediend; de milieuvergunning is onterecht geweigerd; 3 windturbines zijn gepland ten noorden van het Albertkanaal en 1 ten zuiden; ze liggen in de nabijheid van lijninfrastructuur, zijnde het Albertkanaal en de E313; volgens een studie van de provincie Antwerpen ligt de projectzone in een zone die optimaal is voor de inplanting van windturbines; na studiewerk van 3 jaar werd het project aangevraagd; er wordt verwezen naar het gebrek aan maatschappelijk draagvlak; slechts 1.500 van de 3.300 bezwaren werden ingediend door bewoners van Grobbendonk; de exploitant streeft naar een project met burgerparticipatie; het project moet beoordeeld worden op milieutechnisch vlak; er was in eerste aanleg enkel een ongunstig advies van ANB omtrent de mogelijke risico voor de fauna en flora; er is een natuurstudie opgemaakt waarin wordt gesteld dat de risico's voor fauna en flora aanvaardbaar zijn; deze natuurstudie wordt opzij geschoven; er wordt alleen verwezen naar een mogelijk risico of een mogelijke impact; het kan niet dat een vergunning wordt geweigerd omwille van hypothesen; de resultaten van de natuurstudie zijn afgetoetst bij het INBO; het INBO stelt dat de resultaten van de natuurstudie betrouwbaar zijn; het Sigma-gebied is nog niet ontwikkeld; Ruimte Vlaanderen stelt dat de windturbines vergunbaar zijn; de windturbines liggen dicht tegen 3 woningen; bewoners van 2 woningen hebben geen bezwaar; de andere woning kan gekocht worden; tot op heden is er echter nog geen compromis; het volledige ENA gebied moet CO₂ neutraal zijn; de windturbines passen volledig in dit verhaal; de provincie Antwerpen wil een windturbinepark realiseren in dit gebied;

8. MOTIVERING VAN DE BESLISSING WAT BETREFT DE AANVAARDBAARHEID VAN DE HINDER

Overwegende dat het beroep ingediend door de exploitant betrekking heeft op het weigeren van de milieuvergunning voor het exploiteren van een windturbinepark bestaande uit 4 windturbines;

Overwegende dat 3 windturbines (WT 3, 4 en 5) gelegen zijn langs de noordzijde van het Albertkanaal en 1 windturbine (WT 2) langs de zuidzijde; dat WT 2 gelegen is op circa 280 m van de E313; dat WT 5 gelegen is op circa 250 m ten zuiden van woongebied en op circa 125 m van de meest nabije woning;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 3.365 bezwaren werden ingediend die betrekking hebben op visuele hinder, geluidshinder, slagschaduw, veiligheid, de

impact op waardevol natuur- en landschapsgebied, waardevermindering, het tijdstip van indienen van de aanvraag, de ligging in waardevol agrarisch gebied, de impact op het recreatieve karakter van de regio, het ontbreken van een informatievergadering, de deugdelijkheid van het bedrijf, het niet in overeenstemming zijn met het windplan Vlaanderen, de nabijheid van woningen, de rentabiliteit van het project bij het noodzakelijk stilleggen, vergoedingen voor grondeigenaars, ontbreken van een MER, afstandsregels, het disproportioneel verschil tussen de baten voor enkelen en de lasten voor alle omwonenden en het verzwijgen en verdoezelen van hinder bij de meest nabije woning;

Overwegende dat er 4 windturbines worden voorzien met een vermogen van elk 2.500 kW en 4 transformatoren van elk 2.900 kVA; dat de turbines een ashoogte van maximaal 100 m zullen hebben, een rotordiameter van maximaal 90 m en een maximale tiphoogte van 145 m;

Geluid

Overwegende dat in de aanvraag een geluidsstudie werd gevoegd opgemaakt door een erkend milieudeskundige in de discipline geluid en trillingen, deeldomein geluid waarin werd getoetst aan de richtwaarden voor windturbinegeluid zoals bepaald in bijlage 5.20.6.1 van titel II van het VLAREM; dat de geldende richtwaarden getoetst werden op 15 verschillende evaluatiepunten; dat 11 van deze punten gelegen zijn op minder dan 500 m van industriegebied, waarvan 5 in agrarisch gebied, 1 in recreatiegebied, 3 in woongebied en 2 in woonuitbreidingsgebied; dat 3 van de evaluatiepunten gelegen zijn op minder dan 500 m van een gebied voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut (= dienstverleningsgebieden), waarvan 1 in agrarisch gebied en 2 in woongebied; dat 1 evaluatiepunt gelegen is in woongebied op meer dan 500 m van een industriegebied of een gebied voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut;

Overwegende dat conform bijlage 5.20.6.1 van titel II van het VLAREM het geluid afkomstig van de windturbines moet voldoen aan volgende richtwaarden:

gebied	richtwaarde in $L_{Aeq,15min}$ dB(A) in openlucht		
	overdag 7u-19u	's avonds 19u-22u	's nachts 22u-7u
2°a Gebieden of delen van gebieden, uitgezonderd woongebieden of delen van woongebieden, gelegen op minder dan 500 m van industriegebieden	50	45	45
2°b Woongebieden of delen van woongebieden op minder dan 500m gelegen van industriegebieden	48	43	43
3°a Gebieden of delen van gebieden, uitgezonderd woongebieden of delen van woongebieden, op minder dan 500 m gelegen van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden, tijdens de ontginning	48	43	43
3°b Woongebieden of delen van woongebieden op	44	39	39

minder dan 500 m gelegen van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden, tijdens de ontginning			
4° Woongebieden	44	39	39

Overwegende dat de turbines een brongeluid hebben van 104,6 dB(A); dat in onderstaande tabel het gesimuleerde geluidsniveau wordt weergegeven ter hoogte van de 15 evaluatiepunten;

evaluatiepunt	RW dag	RW avond en nacht	Lsp	Vershil RW dag	Vershil RW avond en nacht
1	50 dB(A)	45 dB(A)	32,9 dB(A)	-17,1 dB(A)	-12,1 dB(A)
2	48 dB(A)	43 dB(A)	32,1 dB(A)	-15,9 dB(A)	-10,9 dB(A)
3	50 dB(A)	45 dB(A)	37,7 dB(A)	-12,3 dB(A)	-7,3 dB(A)
4	50 dB(A)	45 dB(A)	43,1 dB(A)	-6,9 dB(A)	-1,9 dB(A)
5	50 dB(A)	45 dB(A)	49,9 dB(A)	-0,1 dB(A)	+4,9 dB(A)
6	50 dB(A)	45 dB(A)	47,5 dB(A)	-2,5 dB(A)	+2,5 dB(A)
7	48 dB(A)	43 dB(A)	45,1 dB(A)	-2,9 dB(A)	+2,1 dB(A)
8	44 dB(A)	39 dB(A)	43,5 dB(A)	-0,5 dB(A)	+4,5 dB(A)
9	44 dB(A)	39 dB(A)	42,9 dB(A)	-1,1 dB(A)	+3,9 dB(A)
10	48 dB(A)	43 dB(A)	39,2 dB(A)	-8,8 dB(A)	-3,8 dB(A)
11	48 dB(A)	43 dB(A)	38,8 dB(A)	-9,2 dB(A)	-4,2 dB(A)
12	48 dB(A)	43 dB(A)	31,2 dB(A)	-16,8 dB(A)	-11,8 dB(A)
13	48 dB(A)	43 dB(A)	39,0 dB(A)	-9,0 dB(A)	-4,0 dB(A)
14	44 dB(A)	39 dB(A)	37,2 dB(A)	-6,8 dB(A)	-1,8 dB(A)
15	50 dB(A)	45 dB(A)	36,1 dB(A)	-13,9 dB(A)	-8,9 dB(A)

Overwegende dat uit de simulatie blijkt dat overdag ter hoogte van alle evaluatiepunten niet kan voldaan worden aan de geldende geluidsnormen zonder maatregelen; dat 's avonds en 's nachts ter hoogte van 5 evaluatiepunten (evaluatiepunt 5 tot en met 9) de geldende geluidsnormen worden overschreden met maximaal 4,9 dB(A);

Overwegende dat bijkomend onderzocht werd met welke reductie er voldaan kan worden aan de geldende richtwaarden en dit specifiek tijdens de avond- en nachtperiode; dat door het reduceren van het geluidsemissieniveau van de windturbines tot 100 dB(A) (2 MW) kan voldaan worden aan de geldende richtwaarden voor 4 van de 5 evaluatiepunten waar er een overschrijding werd vastgesteld; dat voor 1 evaluatiepunt nog een overschrijding van 0,8 dB(A) wordt gesimuleerd; dat dit evaluatiepunt een woning is die gelegen is op circa 125 m van WT 5; dat bijgevolg de geluidshinder afkomstig van deze windturbine niet tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt met het voorgestelde reductiemechanisme;

Slagschaduw

Overwegende dat in de aanvraag een slagschaduwstudie werd gevoegd; dat volgens artikel 5.20.6.2.3 van titel II van het VLAREM een norm geldt van 8 uur per jaar effectieve slagschaduw en 30 minuten per dag effectieve slagschaduw voor elk slagschaduwgevoelig object; dat het exact aantal objecten gelegen binnen de schaduwcontour van 4 u slagschaduw per jaar niet bepaald werd; dat een deel van het nabij gelegen woongebied binnen deze contour valt; dat een aantal representatieve receptoren zijn geselecteerd, namelijk dezelfde receptoren als de evaluatiepunten van de geluidsstudie; dat ter hoogte van de meest nabijgelegen woning circa 69,6 uren slagschaduw per jaar worden verwacht en maximaal 184 minuten per dag; dat de exploitant in zijn aanvraag stelt dat een overeenkomst zal worden gesloten met de eigenaar van deze woning om te voorzien in milderende maatregelen; dat ter hoogte van andere woningen eveneens overschrijdingen van de norm voor slagschaduw te verwachten zijn;

Overwegende dat er voldaan moet worden aan de norm van 8 uur per jaar effectieve slagschaduw en 30 minuten per dag voor elk slagschaduwgevoelig object; dat er aan deze norm voldaan kan worden door de turbines uit te rusten met een slagschaduwdetectiesysteem en een automatische stilstandvoorziening om de windturbines stil te leggen indien nodig;

Veiligheid

Overwegende dat voor het bepalen van het veiligheidsrisico een veiligheidsstudie werd uitgevoerd door een erkend VR-deskundige (ref. 12.0233, januari 2013); dat de resultaten werden getoetst aan het beoordelingsinstrument "Windturbines en Veiligheid" van januari 2007; dat in deze studie 5 windturbines in beschouwing werden genomen; dat WT 1 omwille van een ongunstige beoordeling op vlak van veiligheid door de exploitant niet werd aangevraagd; dat in de beoordeling rekening werd gehouden met windturbines met een ashoogte van 100 m, een rotordiameter van 90 m en een nominaal toerental van 18,1 t/min; dat eveneens volgende veiligheidssystemen zijn voorzien:

- ijsdetectiesysteem dat de windturbines automatisch stillegt bij ijsvorming;
- bliksemafleidingssysteem;
- redundant remsysteem;
- online-controlesysteem voor de opvolging;

Overwegende dat er zich binnen de 10^{-5} -contour van maximaal 45 m geen externe personen permanent mogen bevinden; dat binnen de 10^{-5} -contour van WT 3, 4 en 5 akkers voorkomen; dat binnen de 10^{-5} -contour van WT 2 het Albertkanaal, het jaagpad langs het Albertkanaal en een aanpalend bedrijf voor de opslag en recyclage van gronden gelegen is; dat het gedeelte van het Albertkanaal dat binnen de 10^{-5} -contour valt niet behoort tot de vaarroute zodat het risico voor de waterweg aanvaardbaar wordt geacht; dat op het jaagpad kortstondig voorbijgangers binnen de 10^{-5} -contour aanwezig kunnen zijn; dat op basis van Nederlandse cijfers een individueel passantenrisico (IPR) kan worden bepaald; dat een persoon die 1 keer per jaar voorbij WT 2 komt een IPR heeft van $3,3 \times 10^{-12}$; dat een persoon die 2 keer per dag voorbij WT 2 komt een IPR heeft van $3,3 \times 10^{-8}$; dat, aangezien het een jaagpad betreft, kan aangenomen worden dat de frequentie dat dezelfde persoon langs het WT 2 passeert per dag in normale omstandigheden niet hoger zal zijn dan

2 keer per dag; dat een IPR van 10^{-6} aanvaardbaar wordt geacht; dat voor alle percelen waar de turbines worden ingepland en voor alle percelen waar wiekoverdraai plaatsvindt een overeenkomst werd afgesloten met de perceeleigenaars; dat indien de 10^{-5} -contour valt binnen de grenzen van een extern bedrijf een veiligheidsinformatieplan (VIP) moet worden opgemaakt waarin afspraken moeten worden opgenomen met de eigenaar van dit bedrijf; dat dit veiligheidsinformatieplan moet gevoegd worden bij de milieuvergunningaanvraag; dat dit niet het geval is, dat bijgevolg WT 2 moet worden geweigerd; dat er voor gebieden met woonfunctie (10^{-6}) een afstand van 153 m moet behouden blijven; dat er voor gebieden met kwetsbare locatie (10^{-7}) een afstand van 206 m moet behouden blijven; dat aan beide eisen voldaan kan worden;

Overwegende dat voor wat betreft het groepsrisico dat uitgaat van de windturbines de populatie werd beschouwd die aanwezig is binnen een afstand gelijk aan de effectafstand voor bladbreuk bij overtoeren (418 m); dat binnen een straal van 418 m rond WT 2 en WT 3 het gemeentelijk containerpark gelegen is; dat op basis van een conservatie benadering kan gesteld worden dat het groepsrisico aanvaardbaar is;

Overwegende dat de indirecte risico's met betrekking tot installaties en leidingen met Seveso-stoffen werden geëvalueerd; dat er binnen de effectafstand voor bladbreuk bij overtoeren (418 m) geen bovengrondse installatie of leidingen met Seveso-producten gelegen zijn; dat er binnen de effectafstand voor bladbreuk bij overtoeren (418 m) een ondergrondse waterstofleiding gelegen is; dat deze leiding loopt langs de noordzijde van het Albertkanaal; dat deze op een minimale afstand gelegen is van 47 m van WT 5; dat de bijdrage van het falen van WT 5 aan de faalfrequentie van de ondergrondse leiding minder dan 10 % bedraagt (7,14% voor WT 5); dat in de veiligheidsstudie geconcludeerd wordt dat de wijziging van het risicobeeld omwille van de inplanting van de windturbines aanvaardbaar wordt geacht;

Overwegende dat het Directoraat-generaal Luchtvaart van de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer op 29 november 2013, met akkoord van Belgocontrol en Defensie, een gunstig advies heeft gegeven voor het bouwen van windturbines met een maximale hoogte van 145 m;

Overwegende dat in het aanvraagdossier een advies werd toegevoegd van de NV Elia Asset, beheerder van een hoogspanningsleiding gelegen op minstens 230 m van de projectzone; dat in dit advies gesteld wordt dat windturbines gelegen op circa 1,5 tot 3,5 keer de rotordiameter van hoogspanningsleidingen moeten uitgerust worden met trillingsdempers; dat WT 2 gelegen is binnen deze afstand van een hoogspanningsleiding zodat deze moet worden uitgerust met trillingsdempers; dat WT 3, 4 en 5 gelegen zijn op een afstand groter dan 3,5 keer de rotordiameter zodat er geen maatregelen nodig zijn voor deze windturbines;

Overwegende dat uit de veiligheidsstudie blijkt dat het extern risico tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden; dat echter op circa 125 m van WT 5 een woning gelegen is; dat deze afstand kleiner is dan de maximale effectafstand voor een mastbreuk, zijnde 145 m; dat een tweede woning gelegen is op circa 185 m van WT 5; dat de 10^{-6} risico-contour tot net tegen deze woning komt; dat deze windturbine ook de hoogste bijdrage heeft aan de faalfrequentie van de ondergrondse waterstofleiding; dat voor de woning gelegen op 125 m, zelfs mits

reduceren, de richtwaarde voor het geluid afkomstig van de windturbines opgenomen in bijlage 5.20.6.1 van titel II van het VLAREM niet gehaald wordt; dat voor deze woning het hoogste aantal uren slagschaduw verwacht wordt, namelijk 69,6 uren per jaar en 184 uren per dag; dat WT 5 voor deze woningen onverantwoorde visuele hinder met zich meebrengt; dat het bijgevolg aangewezen is om de vergunning voor WT 5 te weigeren;

Natuur

Overwegende dat de projectzone is gelegen op circa 2,5 km ten oosten en op circa 3 km ten zuiden van het VEN-gebied 'Vallei van de Molenbeek en Tappelbeek', op circa 2,3 km ten zuidwesten van het VEN-gebied 'Vallei van de Kleine Nete benedenstrooms' en op circa 2,8 km ten oosten van het VEN-gebied 'De Kleine Netevallei ten noorden van Lier'; dat de projectzone gelegen is op circa 1,7 km ten westen en op circa 2,8 km ten oosten van het habitatrichtlijngebied 'Vallei van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden' en op circa 1,5 km ten zuidoosten van het habitatrichtlijngebied 'Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen'; dat de projectzone gelegen is op circa 300 m ten noorden van het gebied 'Varenheuvel-Abroek' dat deel uitmaakt van het Sigmaproject 'Nete en Kleine Nete' en op circa 200 m van het natuurgebied 'Kleine Nete'; dat het natuurgebied 'Kleine Nete' via een GRUP werd ingekleurd als natuurgebied omwille van de verbindingsfunctie tussen bovengenoemde habitatrichtlijngebieden, VEN-gebieden en het Sigmagebied; dat in deze gebieden in de omgeving van de projectzone specifieke ontsnipperingsmaatregelen en inrichtingsmaatregelen worden voorzien; dat in het Sigmagebied 'Varenheuvel-Abroek' landbouwactiviteiten zullen blijven bestaan gecombineerd met natuurdoelen; dat deze natuurdoelen betrekking hebben op de habitattypen riet en open water die een belangrijk habitat vormen voor allerlei water- en weidevogels;

Overwegende dat bij besluit van de Vlaamse regering van 22 juli 2005 de instandhoudingsdoelstellingen voor het Schelde-estuarium zijn bekrachtigd; dat een deel van deze instandhoudingsdoelstellingen moeten worden gerealiseerd in de Sigmagebieden; dat specifiek voor het Sigmagebied 'Varenheuvel-Abroek' de vestiging van roerdomp wordt vooropgesteld;

Overwegende dat de exploitant aan de aanvraag een nota in kader van de algemene natuurtoets en als Natura2000-voortoets heeft bijgevoegd;

Overwegende dat de inplanting van WT 3 en 5 gebeurt op een biologisch minder waardevol perceel; dat WT 2 wordt ingeplant op een perceel dat wordt ingericht als industriegebied; dat WT 4 wordt ingeplant op een perceel met biologisch waardevol tot zeer waardevolle elementen met veel sloten en/of microreliëf en met relictten van halfnatuurlijke graslanden met kleine landschapselementen; dat er ter hoogte van de werfzone geen kleine landschapselementen voorkomen zodat de impact van WT 4 beperkt is; dat bijgevolg de impact van de windturbines op de flora en de vegetatie in deze natuurstudie als gering negatief wordt beschouwd;

Overwegende dat de projectzone volgens de 'Vlaamse risicoatlas vogels-windturbines' gelegen is in risicoklasse 1 (mogelijk risico); dat de projectzone

gelegen is op circa 1 km van een gebied met risicoklasse 3 (groot risico) gelegen ten westen van de projectzone; dat meer specifiek de projectzone gelegen is in de buffer van 5 km rond een pleister- en rustgebied voor watervogels en steltlopers, namelijk 'Zone Grote-Kleine Nete' gelegen op 1,5 km ten zuidwesten van de projectzone; dat de pleisterende en rustende soorten in dit pleister- en rustgebied hoofdzakelijk aalscholver, blauwe reiger, krakeend, kievit en watersnip zijn; dat de watersnip in de Vlaamse Rode Lijst broedvogels vermeld staat als met uitsterven bedreigd; dat de projectzone gelegen is in de buffer van 4 km rond een broedkolonie, namelijk broedkolonie 'Krabbelshof' gelegen op circa 3,5 km ten noorden van de projectzone; dat in dit gebied voornamelijk kokmeeuwen broeden alsook roerdomp, woudaapje en bruine kiekendief; dat de roerdomp en het woudaapje opgenomen zijn in bijlage I van de Vogelrichtlijn en in de Vlaamse Rode Lijst broedvogels vermeld staan als met uitsterven bedreigd;

Overwegende dat de impact van de windturbines op de broedvogels werd bestudeerd in de natuurstudie; dat een matig negatief effect wordt verwacht op het vlak van aanvaring voor torenvalk, kleine plevier, wulp, graspieper, zomertortel, kokmeeuw en oeverzwaluw; dat voor kleine plevier een licht negatief verstoringseffect verwacht wordt; dat voor oeverzwaluw, roerdomp en wulp een zeker verstoringseffect wordt verwacht tijdens het broedseizoen; dat voor de wulp een maximale verstoringsafstand van 620 m wordt gehanteerd; dat in circa 11 ha van het Sigmagebied 'Varenheuvel-Abroek' een aanzienlijke vermindering van aanwezigheid of activiteit te verwachten is voor deze soort; dat voor de roerdomp een verstoringsafstand van circa 100 tot 300 m wordt gehanteerd; dat echter in de natuurtoets wordt aangegeven dat in studies een veiligheidsbuffer van 1.000 m moet worden gerespecteerd; dat bijgevolg, rekening houdende met deze 1.000 m buffer rond de windturbines, circa 38 ha van het Sigmagebied 'Varenheuvel-Abroek' verstoord wordt voor de roerdomp; dat het Sigmagebied 'Varenheuvel-Abroek' circa 211 ha groot is; dat, volgens de natuurtoets, voor 2 broedparen circa 100 ha geschikt leefgebied moet worden voorzien; dat bijgevolg een verstoring van 38 ha of 18% van het potentieel leefgebied van de roerdomp als negatief moet worden beschouwd; dat het Sigmagebied momenteel nog niet is ingericht; dat er nog geen duidelijkheid is waar geschikte broedlocaties zullen worden gecreëerd; dat een dergelijke verstoring echter de mogelijkheden om de natuurdoelen en de instandhoudingsdoelen van het Sigmagebied te realiseren, ernstig hypothekeert;

Overwegende dat de impact van de windturbines op de overwinterende vogels werd bestudeerd in de natuurstudie; dat, gelet op de grote afstand (circa 1,5 km) tussen het rust- en pleistergebied 'Zone Grote-Kleine Nete' er momenteel geen verstoring van de overwinterende soorten verwacht wordt afkomstig van de windturbines; dat na ontwikkeling van de het Sigmagebied 'Varenheuvel-Abroek' een gebied van circa 12 ha (circa 5,7 %) voor de meest verstoringsgevoelige soorten, zijnde watersnip en smient, minder geschikt wordt; dat de projectzone zich in de aanvliegzone bevindt naar het rust- en pleistergebied en het Sigmagebied; dat na het ontwikkelen van het Sigmagebied dit gebied nog aantrekkelijker wordt voor grote aantallen pleisterende en overwinterende vogels; dat in de natuurstudie wordt gesteld dat bijgevolg negatieve aanvaringseffecten op overwinterende en pleisterende vogels niet uit te sluiten zijn, zowel in de huidige als in de toekomstige situatie;

Overwegende dat de impact van de windturbines op de trekvogels werd bestudeerd in de natuurstudie; dat de projectzone gelegen is ter hoogte van een zuidwestelijk georiënteerde trekroute die gebruikt wordt door aalscholvers, diverse zangvogels, roofvogels, reiger- en ooievaarachtigen; dat gesteld wordt dat aanvaringen te verwachten zijn onder de soorten aalscholver, buizerd, kauw, spreeuw, ooievaar en grote zilverreiger; dat ooievaar en grote zilverreiger opgenomen zijn in bijlage I van de Vogelrichtlijn; dat de omvliegfactor echter niet groot is aangezien er maar 4 windturbines worden voorzien zodat de impact op populaties van de trekvogels beperkt wordt geacht;

Overwegende dat de impact van de windturbines op vleermuizen werd bestudeerd in de natuurstudie; dat studies aanbevelen dat een buffer van 200 m moet voorzien worden rond windturbines ten opzichte van belangrijke verbindings- en trekroutes, foerageergebieden met aantrekkelijke landschapselementen en voedselgebieden; dat een buffer van 500 m moet voorzien worden ten opzichte van rust- en voorplantingsplaatsen; dat de windturbines zich bevinden binnen de buffer langs het Albertkanaal (alle WT) en de kleine Nete (WT 3) dat als verbindings- en trekroute en als foerageerzone wordt gebruikt door vleermuizen; dat aangezien hoogst waarschijnlijk een vleermuizenbunker zal worden geïnstalleerd in natuurgebied 'Kleine Nete', WT 2, 3 en 4 zich bevinden binnen een straal van 500 m rond een rustplaats voor vleermuizen; dat rosse vleermuis, de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger, de watervleermuis, de grootoorvleermuis en wellicht ook de meervleermuis voorkomen in de omgeving van het projectgebied; dat de eerste 3 soorten tot op een hoogte van 150 m hoog kunnen voorkomen; dat bijgevolg deze soorten zeer gevoelig zijn voor aanvaringen met de wieken van de windturbine; dat in de natuurstudie gesteld wordt dat bijgevolg matig negatieve effecten (WT 3, 4 en 5) tot significant negatieve effecten (WT 2) op vleermuizen niet zijn uitgesloten;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos op 20 januari 2014 een ongunstig subadvies heeft gegeven; dat in dit advies het volgende wordt geconcludeerd:

- de inplanting van de turbines hypothekeert beslist beleid;
- realisatie van natuurverbinding (GRUP 'Regionaal bedrijventerrein Beverdonk te Grobbendonk');
- realisatie van de sigmadoelen en de instandhoudingsdoelstellingen van het Schelde-estuarium (Besluiten van de Vlaamse Regering van 22 juli 2005 en 28 april 2006);
- een significante negatieve impact op vleermuizen kan niet uitgesloten worden. Een vergunning zou in tegenspraak zijn met de bepalingen van artikelen 10 en 11 van het Soortenbesluit;
- aanvaringsslachtoffers van soorten die bescherming genieten via bijlage I van de vogelrichtlijn zijn niet uit te sluiten;
- het project ligt dwars en centraal in een lokale trekcorridor die na realisatie van de sigmadoelen mogelijk in belang zal toenemen;

Overwegende dat op basis van de natuurstudie en het ongunstig subadvies van het ANB van 20 januari 2014 blijkt dat er negatieve effecten te verwachten zijn op zowel vogels als vleermuizen; dat deze negatieve effecten nog zullen worden versterkt na ontwikkeling van het Sigmagebied; dat de inplanting van windturbines het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen ernstig hypothekeert; dat bijgevolg de hinder

afkomstig van de windturbines voor het milieu niet tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt;

m.e.r.

Overwegende dat de dienst Milieueffectenrapportagebeheer van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid in een subadvies van 16 januari 2014, de aanvraag heeft getoetst aan de bijlagen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectenrapportage; dat de aanvraag mogelijks betrekking heeft op rubriek 3, i) van bijlage II 'installaties voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie voor zover de activiteit betrekking heeft op 4 windturbines of meer, die een aanzienlijke invloed hebben of kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied'; dat gelet op het ongunstig subadvies van ANB en het subadvies van het INBO, het niet uitgesloten is dat aanzienlijke milieueffecten kunnen optreden; dat bijgevolg de opmaak van een project-MER noodzakelijk is;

Overwegende dat bij een milieuvergunningsaanvraag voor een inrichting waarvoor een MER vereist is een MER moet bijgevoegd worden conform artikel 5,§5 van titel I van VLAREM; dat de aanvraag geen project-MER en ook geen besluit tot ontheffing bij de aanvraag bevatte; dat het ontbreken van een MER of een besluit tot ontheffing ervan bij de milieuvergunningsaanvraag een schending van het openbaar onderzoek betekent;

9. MOTIVERING VAN DE BESLISSING OVER DE VERENIGBAARHEID MET DE OMGEVING EN DE GOEDE PLAATSELIJKE ORDENING

Overwegende dat de windturbines gelegen zijn in agrarisch gebied (WT 3, 4 en 5) en in industriegebied (WT 2);

Overwegende dat agrarische gebieden bestemd zijn voor de landbouw in de ruime zin; dat behoudens bijzondere bepalingen de agrarische gebieden enkel de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgellegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, mogen bevatten en eveneens para-agrarische bedrijven; dat de aanvraag niet in overeenstemming is met het geldend gewestplan;

Overwegende dat industriegebieden bestemd zijn voor de vestiging van industriële of ambachtelijke bedrijven; dat in verband met de veiligheid en de goede werking van het bedrijf, ze mede de huisvesting van het bewakingspersoneel kunnen omvatten; dat deze gebieden tevens complementaire dienstverlenende bedrijven toelaten ten behoeve van andere industriële bedrijven, zoals bankagentschappen, benzinestations, transportbedrijven, collectieve restaurants of opslagplaatsen van goederen bestemd voor nationale of internationale verkoop; dat de stedenbouwkundige voorschriften de oprichting van windturbines niet uitsluiten in dit gebied;

Overwegende dat met toepassing van artikel 5.6.7, §1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) een milieuvergunningsaanvraag voor een nieuwe inrichting gunstig geadviseerd en vergund kan worden in afwijking van de bepalingen van een stedenbouwkundig voorschrift, voor zover de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad en de inrichting stedenbouwkundig vergunbaar is in afwijking van de bepalingen van een stedenbouwkundig voorschrift;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos op 20 januari een ongunstig subadvies heeft gegeven; dat op basis van dit advies kan gesteld worden dat de aanvraag niet in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening zodat niet voldaan wordt aan artikel 5.6.7, §1 van de VCRO;

Overwegende dat de aangevraagde inrichting niet verenigbaar is met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijke ordening;

10. CONCLUSIE: ongunstig

Overwegende dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de aangevraagde inrichting, mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden niet tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat het beroep ongegrond te verklaren en het bestreden besluit te bevestigen;

11. VOORSTEL

11.1° Wat de gegrondheid van het beroep betreft

Het ontvankelijk bevonden beroep wordt ongegrond verklaard.

11.2° Wat het bestreden besluit betreft

Het bestreden besluit wordt bevestigd.

